

Lundby Efterskole

Efterskolevej 8
4750 Lundby
Telefon: 55 76 71 03
Telefax: 55 76 73 01

adm@lundbyefterskole.dk
www.lundbyefterskole.dk

Hvorledes inkluderer Lundby Efterskole (LE) de tre begreber ”Livsoplysning”, ”Folkelig oplysning” og ”Demokratisk dannelse” i skolens undervisning og hverdag?

Inden vi besvarer ovenstående spørgsmål, vil vi definere hvad vi forstår ved de enkelte begreber.

Livsoplysning:

Livsoplysning er, i vores begrebsverden, oplysningen til eleverne om de forhold i tilværelsen og livet, som vi alle er fælles om, og som ingen, uanset social status, uddannelsesniveau, religiøs overbevisning, seksuel orientering, politisk standpunkt eller etnisk oprindelse, kan undgå at stifte bekendtskab med.

Det kan eksempelvis være døden, samværet med andre, familielivet (på godt og ondt), samfundsnormerne og samfundsreglerne som vi alle er underlagt, eller de af naturen skabte levevilkår vi må underlægge os (klima m.m.)

Livsoplysning kan man ikke regne sig frem til, måle størrelsen af, eller veje. Livsoplysning kan kun opnås gennem erfaring, andres eller egen, og man opnår den kun, gennem bevidst at erkende sine omgivelser og disses indvirkning på ens eget liv, samt en refleksion over, hvilke muligheder man evt. har, eller ikke har, for at indordne sig disse, eller ændre dem og deres indflydelse på ens liv.

Implementeringen af Livsoplysning i skolens undervisning og hverdag:

I undervisningen i de humanistiske fag, kan den enkelte lærer i sit valg af tekster, udvælge tekster af eksistentiel karakter, der dels giver eleverne indsigt i andre menneskers erfaringer, dels giver mulighed for diskussioner i klassen omhandlende de erfaringer forfatterne har draget af sin tilværelse og dens uundgåelige indhold, og elevernes egne erfaringer på det pågældende område, eller deres forventninger til deres eget reaktionsmønster når de når til det punkt i deres tilværelse hvor det aktuelle emne bliver relevant..

I undervisningen i de naturvidenskabelige fag, kan den enkelte lærer bibringe eleverne viden om faktuelle forhold, som eleverne må forholde sig til, og som de ikke kan ændre, men muligvis tilpasse deres liv til. Der tænkes eksempelvis her på udviklingen indenfor miljø og klima, og denne udviklings betydning for den enkelte elevs levevilkår og eventuelle overlevelsesmulighed eller overlevelsesvilkår, ligesom udviklingens betydning for det fremtidige samfund.

I skolens hverdag implementeres Livsoplysning i den måde eleverne opfordres til at omgås hinanden på, og denne omgangstones indvirkning på den enkelte elevs livskvalitet. Eleverne bibringes en viden om deres opførsels indflydelse på deres omgivelser (her tænkes eksplicit på de øvrige elever og skolens personale). Den viden eleverne bibringes må de nødtvungent prøve i virkeligheden, og derved tilegne sig et erfaringsgrundlag der giver dem mulighed for, gennem deres udvikling skoleåret igennem, at tilegne sig erfaringer i samvær og samværsformers betydning for andres velbefindende, og derigennem også deres eget velbefindende, eller den valgte samværsforms negative indflydelse på elevens omgivelser, og derigennem også negative oplevelses af egne livsvilkår.

Folkelig oplysning:

Folkelig oplysning er i vores begrebsverden den oplysning som eleverne skal bibringes, for at kunne se deres egen placering i fællesskabet, samtidig med at de bevarer deres egen integritet og eget selvværd, under skyldig hensyntagen til de normer og rettesnore der opstilles af det omliggende samfund.

Den folkelige oplysning skal bibringe eleverne en forståelse for, at deres egen integritet og eget selvværd er ukrænkeligt, samtidig med, at de nødvendigvis må indrette sig efter det samfund de er en del af. Det betyder i praksis at man har retten til, eksempelvis at have en politisk eller religiøs opfattelse, men at denne personlige politiske eller religiøse opfattelse, uanset dens indhold, ikke må være til væsentlig gene eller ulempe for individets omgivelser og det samfund, i det her tilfælde det danske, individet er en del af.

Den folkelige oplysning bør samtidig bibringe eleverne en forståelse af, og respekt for, at samfundets øvrige aktører har samme rettigheder som de selv har, og at samfundets øvrige aktører, ligeledes har krav på det enkelte individs respekt og accept, uanset det enkelte individs modstridende meninger eller overbevisninger.

Den folkelige oplysningens vigtigste mål må være, at bibringe samfundets aktører, i dette tilfælde skolens elever, en sådan livsoplysning, at de uden at føle sig underkendt for deres egen overbevisning eller livsanskuelse, kan anerkende og respektere divergerende overbevisninger og livsanskuelser, og derved være medvirkende til et pluralistisk samfund, til fælles glæde, forårsaget af mangfoldighed og gensidig forståelse for politiske, religiøse og etniske forskelligheder.

Implementeringen af den folkelige oplysning i skolens undervisning og hverdag:

I undervisningen i de humanistiske fag, kan læreren i sit valg af tekster, vælge tekster der viser mangfoldigheden i politiske og religiøse overbevisninger, og i forskellige kulturers mytologiske baggrund, for derigennem at bibringe eleverne en forståelse for andres meninger og deres baggrunds betydning for deres livsanskuelser, og derigennem deres måde at agere i det pluralistiske samfund.

Med en bred vifte af tekster fra indland og udland, samt tekster fra forskellige tidsperioder, vil elevernes forståelse for de enkelte individers forskellighed, kunne medvirke til at opbygge og videreudvikle et samfund, der dels bevarer de gamle danske principper for et demokratisk, socialt velafbalanceret samfund, dels videreudvikler dette samfund, så det i de kommende år er parat til at indgå i en global verden, hvor meninger brydes på tværs af landegrænser, uden at miste den danske egenart og særkende.

Derudover skal undervisningen bibringe eleverne evnen til, også selv at finde sig et ståsted, såvel politisk som religiøst, og bruge dette ståsted i den folkelige debat der er så nødvendig, for at få et samfund bestående af positivt kritiske individer, der på et fundament af bred viden erkender og anerkender forskellighed, til at fungere i fredelig sameksistens.

I de naturvidenskabelige fag skal eleverne bibringes den nødvendige viden om eksempelvis naturens og klimaets betydning for, og indvirkning på, den måde forskellige dele af jorden har udviklet sig på, og vil udvikle sig på, og hvilken betydning dette har haft, og måske vil have, på samfundets udvikling på det fysiske og økologiske plan.

I skolens hverdag vil den folkelige oplysning indgå, på den måde, at eleverne, udover den daglige undervisning, kontinuerligt i leg og bevidst underholdning, i deres fritid, bibringes en forståelse for, og accept af, de enkelte individers egenart og krav på respekt.

Dette vil udmunde sig i, at alle elever, uanset politisk overbevisning, religiøst standpunkt, seksuel overbevisning eller etnisk oprindelse, accepteres som ligeværdige deltagere i det sociale fællesskab.

Ikke alle fællesskaber er lige vigtige, men da fællesskabet på en efterskole er meget afgørende for det enkelte individs velbefindende, vil vi tilstræbe, at eleverne så længe de er elever på LE, tilsidesætter de fællesskaber de er en del af udenfor skolen, for at prioritere det daglige fællesskab med deres efterskolevenner. Det er op til skolens personale at bibringe eleverne en forståelse for, at de i en periode, for fællesskabets skyld, må nedtone deres øvrige tilhørsforhold, uden at disse derfor skal betragtes som mindreværdige, men udelukkende periodisk nedtones for en fælles oplevelses skyld. Dette vil samtidig give de forskellige elever mulighed for, i et ligeværdigt samvær, på ”neutral bane”, at bibringe de øvrige elever et afslappet kendskab til det enkelte individs sociale, religiøse eller politiske liv udenfor skolen, selv om de i en periode ikke dyrker deres interesser så intenst som normalt.

Demokratisk dannelse:

Et frit og åbent demokrati, er hovedhjørnestenen i ethvert velfungerende samfund, derfor mener vi på LE, at den demokratiske dannelse er ét af de vigtigste vidensområder vi kan tilføre vore elever. Uden en demokratisk dannelse, vil eleverne være i risiko for, af lade sig indrullere i fundamentalistiske, og dermed udemokratiske, politiske og/eller religiøse bevægelser, med en deraffølgende risiko for, at det enkelte individs personlige frihed undergraves, og samfundet dermed ændres fra et frit demokratis samfund, til et undertrykkende diktatur, med de meget uheldige konsekvenser historien har vist.

Implementeringen af demokratisk dannelse i skolens undervisning og hverdag:

Demokratisk dannelse vil til alle tider indgå i tekstvalget i de humanistiske fag, således at eleverne bibringes en indsigt i, og forståelse for, divergerende opfattelser af såvel politisk som religiøs art. Denne viden om flest mulige observanser, og en orientering om, at ingen mening er ”den rigtige”, og at man i et demokrati må acceptere et flertals beslutning, under skyldig hensyntagen til mindretallets rettigheder og synspunkter, vil medvirke til, at eleverne fremover vil kunne indgå i samfundets beslutningsprocesser, med et åbent sind, og en grundlæggende forståelse for andres meninger og behov. Dette skulle gerne medvirke til at gøre eleverne til gode, demokratiske borgere, i et velfungerende demokratisk samfund.

Demokratisk dannelse kan være svært at implementere i undervisningen i de naturvidenskabelige fag, da man ikke ved hjælp af en demokratisk proces, kan nå frem til eksempelvis den kemiske sammensætning af et givet stof, eller en talværdis betydning. Den demokratiske dannelse kan dog udvikles og fremmes, i den omgang og omgangstone, lærer og elever imellem, der benyttes i undervisningen, og i arbejdsformerne for de enkelte fag, hvori man må tilstræbe en så demokratisk undervisningsmetode som muligt. Dette selvfølgelig under skyldig hensyntagen til at læreren har pligt til at gennemgå de af Undervisningsministeriet udstukne rammer for pensum i de forskellige klassetrin.

Den demokratiske dannelse skal gennemsyre hele skolens hverdag, uden at dette dog skal føre til det rene anarki. Det skal forstås på den måde, at eleverne via de demokratiske kanaler har muligheden for, til en vis grad, at øve indflydelse på skolens hverdag og struktur. Eleverne har via det valgte elevråd, og dette elevråds repræsentant i skolens bestyrelse, taleret i forbindelse med alle skolens forhold (dog ikke personrelaterede sager), men ikke stemmeret, da mange af bestyrelsens beslutninger har juridiske konsekvenser, som eleverne ikke, da de ikke er myndige, kan deltage i. Eleverne vil løbende året igennem, blive orienteret om, og debattere, aktuelle politiske emner, for derigennem at tilegne sig en grundlæggende og alsidig viden om politiske og demokratiske forhold.

Dette skal sætte eleverne i stand til, på et videnskabsmæssigt solidt grundlag, at træffe deres egne personlige afgørelser om hvilket politisk tilhørsforhold de eventuelt måtte ønske sig. Den generelle og alsidige undervisning i politiske forhold, har derudover det delmål, at motivere de enkelte elever til, eventuelt at engagere sig politisk i det parti de hver især måtte ønske at tilslutte sig, for derved at forstærke den demokratiske proces i Danmark.